

"Дейін және кейін"™ жұмыс парағы

Мақсаты: зерттеу тақырыбына қатысты проблеманы анықтау және зерттеу жобасын кең ауқымдағы проблемалы нарративтің бір бөлшегі деп қарастыру

Қарап шығу: «Зерттеу қайдан басталады» кітабының 133-138-беттері

Жұмыс форматы: Жеке, жұптық немесе топтық

	1-талпыныс	2-талпыныс	3-талпыныс
"Тараудың" атауы (яғни сіздің жобаңыз)			
Дейінгі тарау			
Кейінгі тарау			
Кітаптың атауы			
Толқу деңгейі (жоғары/орташа/төмен)			
Сіздің осылай жауап беруіңіздің себебі неде деп ойлайсыз?*			

**Қажет болған жағдайда жаттығуды келесі бетте немесе қойын дәптеріңізде жалғастырыңыз.*

«Қауыз қорабы»™ челенджі

Мақсаты: Бастапқы дереккөзді елеусіз қалған ғылыми проблемаларды анықтау және тың зерттеу идеяларын тудыру мақсатында қолдану

Қарап шығу: «Зерттеу қайдан басталады» кітабының 67-77-беттері

Жұмыс форматы: Жеке, жұптық немесе топтық

Бастау үшін қажет нәрсе: Бастапқы дереккөз

Аты/ Сипаттамасы/Бастапқы дереккөздің дәйексөзі:

Осы дереккөзден байқап тұрған нәрсем	Тууы мүмкін сұрақтарым/уайымдарым	Тауып алғым келетін келесі бастапқы дереккөз	Менің зерттеу проблемама қатысы бар болуы мүмкін сұрақтардың түрлері

Бір айнымалы шаманы өзгертіңіз™

Мақсаты: Зерттеудің сіз шешуін тапқыңыз келетін негізгі проблемасын нақтылау

Қарап шығу: [«Зерттеу қайдан басталады»](#) кітабының 125-133-беттері

Жұмыс форматы: Жеке немесе жұптық

Бастау үшін қажет нәрсе: Зерттеу сұрағының шимай түрі

1. Зерттеу сұрағыңызды дәл қазіргі күйінде жазып қойыңыз*:

* Межелі зерттеуіңізге қатысы бар *барлық* айнымалы шамалардың түгелдей (уақыт, орын, агент/субъект, объект, болжам т. б.) қамтылғанына көз жеткізіңіз. «Зерттеу қайдан басталады» кітабының 125-126-беттерін қараңыз.

2. Жоғарыда жазған сұрағыңыздағы маңызды «айнымалы шамаларды» жекелеп жазыңыз.

Уақыт:

Орын:

Агент/субъектісі:

Объектісі:

Өзге айнымалы шама #1:

Өзге айнымалы шама #2:

3. Осы айнымалы шамалардың біреуін таңдаңыз да, оны өзгертіңіз.

Мысалы, алдымен сұрағыңыздағы тек «уақыт» айнымалы шамасын өзгертіп көріңіз. Немесе «орын» айнымалы шамасын өзгертіп көріңіз. Бастысы-тек бір айнымалы шаманы ғана өзгертіп отыру.

Бір айнымалы шаманы өзгерткеннен кейін, *қайта тұжырымдалған зерттеу сұрағын дауыстап оқыңыз.*

Сұрақтың осы нұсқасы алдыңғысына қарағанда көбірек ұнай ма? Әлде азырақ па? Мүмкін еш айырмашылық жоқ шығар? Соны жазып қойыңыз

Енді ең маңызды тұсы: *Неге?* Егер сізге жаңа тұжырымдама аса ұнамаса, *оның себебі неде?* Егер сіз екеуін де бірдей ұнатсаңыз, немесе жаңа тұжырымдама көбірек ұнаса, ол не себепті деп ойлайсыз? Осы туралы да жазыңыз.

4. Төмендегі кестені пайдалана отырып, осы үрдісті ең кемінде 5 рет қайталаңыз.

* Ескерту: Қайталаған кезде, айнымалы шаманың ең кемінде өзге екі түрін қосуды ұмытпаңыз. (Мысалы, тек «орын» айнымалы шамасын үш рет өзгертіп отырмаңыз.)

5. Жаңа инсайттар мен айнымалы шамаларды ескере отырып, зерттеу сұрағыңызды қайта жазыңыз.

Ескі айнымалы шама	Өзгертілді	Әсері			Неге?
		Жаманырақ	Тап солай	Жақсырақ	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	

Мулани мен Реэ мерзімді түрде жаңартып отыратын онлайн зерттеу дерекқорларының жиынтығы. Егер сіз басқа да қорлар мен архивтерді білетін болсаңыз, олардың атауын мына поштаға жіберіңіз: admin@whereresearchbegins.com

Қарап шығу: [«Зерттеу қайдан басталады»](#) кітабының 27-33-беттері

Африка архивтері : <https://archives-africa.org/>
Батыс архивтері: <https://archiveswest.orbiscascade.org/>
Аризона онлайн архивтері: <http://azarchivesonline.org/xtf/search>
Биоалуантүрлілік мұра кітапханасы: <https://www.biodiversitylibrary.org/>
Буддист сандық архивтері: <https://library.bdrc.io/?uilang=en>
Чикаго топтамалары: <https://chicagocollections.org/>
Еуропалық бірлескен сандық архив инфрақұрылымы (CENDARI): <http://www.cendari.eu/>
Американың сандық қоғамдық кітапханасы: <https://dp.la/>
Шығыс Техас сандық архивтері: <https://digital.sfasu.edu/digital/collection/RSP>
Отбасын іздеу: <https://www.familysearch.org/en/>
Құрама Штаттардың шетелмен қарым-қатынасы: <https://history.state.gov/historicaldocuments>
Гилдер Лейрман институты: <https://www.gilderlehrman.org>
ХатиТраст: <https://www.hathitrust.org/>
Үндістан ханзадалық штатының онлайн заң тарихы архиві: <https://site.ipsolha.org>
Интернет архив: <https://archive.org/>
Йель университетінің Латын Америка және Карибтік ресурстары (Сандық архивтер): <https://guides.library.yale.edu/c.php?g=296199&p=1976695>
Канада кітапхана және архивтері: <https://library-archives.canada.ca/eng>
Конгресс кітапханасы: <https://www.loc.gov/collections/>
Маурин және Майк Мэнсфилд кітапханасы: <https://www.lib.umt.edu/research-find/digital-collections/default.php>
Ұлттық архивтер (АҚШ): <https://www.archives.gov/research>
Нью-Мексико онлайн архивтері: <https://rmoa.unm.edu>
Солтүстік Каролина сандық топтамалары: <https://digital.ncdcr.gov/>
Нью-Йорк қоғамдық кітапханасының сандық топтамалары: <https://digitalcollections.nypl.org/>
Калифорнияның онлайн архиві: <https://oac.cdlib.org/>
Техас тарихына портал: <https://texashistory.unt.edu/>
Смитсондық онлайн виртуалды архивтер: <https://sova.si.edu>
Оңтүстік Азия ашық архивтері (SAOA): <https://www.jstor.org/site/south-asia-open-archives/>
Техастық онлайн архивтік ресурстар: <https://txarchives.org/home>
Троув: <https://trove.nla.gov.au/>
Әлемдік каталог (УорлдКат): <https://worldcat.org/>

" Аздан баста не таста "™ жұмыс парағы

Мақсаты: Өзіңнің ойлау жүйеңді бақылап, оның негізінде жатқан проблемаларды анықтау мақсатында зерттеу дереккөзі немесе зерттеу тақырыбы туралы көптеген нақты, фактіге негізделген сұрақтар тудыру.

Қарап шығу: [«Зерттеу қайдан басталады»](#) кітабының 36-40-беттері

Жұмыс форматы: Жеке, жұптық немесе топтық

Зерттеу дереккөзім немесе тақырыбым туралы білгім келетін 20+ фактінің сұрақ түрінде келуі:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.

** Қажет болған жағдайда жаттығуды келесі бетте немесе қойын дәптеріңізде жалғастырыңыз.*

Басқаларға көмектес

Мақсаты: Басқа зерттеушілерге көмектесу және олардың мүмкіндіктерін кеңейту
Қарап шығу: «[Зерттеу қайдан басталады](#)» кітабының 196-199-беттері

Басқалардың жақсы зерттеуші болып қалыптасуына септігіңізді тигізуге дайынсыз ба? Онда «Зерттеу қайдан басталады» кітабының пәлсапасын, зерттеу жұмысыңызға пайдасы тиген техникаларды, машықтар мен жаттығуларды және өз үйренгеніңізді олармен бөлісіңіз. Зерттеуші ретінде өздігіңізді іздеу үстінде болсаңыз да, басқаларға серік не олардың «ақылға салу кеңесінің» мүшесі болып-ақ, өз жолын табуына көмектесе аласыз. Негізінде, біздің тәжірибеміз көрсетіп отырғандай, «Осыны қазір жасап көр» жаттығуларын мүмкіндігінше терең меңгерудің жолы – оларды басқаларға үйрету. Сондықтан да осы жаттығуларды қазір жасап көріңіз! Серік табыңыз! Топ құрыңыз. Түптеп келгенде, өзіндік зерттеудің мақсаты-сізді өз өміріңізге және осы әлемге өзгеріс әкелуге талпындыру.

Осында жолдас зерттеушілерге көмектесудің бірнеше жолы көрсетілген.

Өзіңізге ұнамды әдістерді бізбен бөліскіңіз келсе, admin@whereresearchbegins.com – ға жазыңыз.

- Олардың қандай жобамен айналысып жүргенін сұраңыз
- Жауабын ден қойып тыңдаңыз
- Қажет болған жағдайда нақтылау сұрақтарын қойыңыз
- Қандай да бір көмек керек пе деп сұраңыз
- Зерттеу жобасының қай бөлігі ең маңызды және қай бөлігі ең шұғыл екенін сұраңыз
- Зерттеу пәні немесе зерттеу аймағынан хабары жоқ адамға олар шешуін табуға талпынып жүрген зерттеу проблемасын қалай түсіндіріп беретінін сұраңыз
- Зерттеу барысында теориялық, методология немесе практикалық тұрғыдан туындап отырған қиындықтар туралы сұраңыз
- Дәл қазір қолымда болса екен деп тілейтін қандай да бір дереккөз (дереккөз түрі) бар ма деп сұраңыз
- Өзіңізге таныс іздеуші көмекші құрал немесе зерттеу дерекқоры туралы айтыңыз
- Олардың зерттеу саласына қатысы бар, тіпті қатысы жоқ болса да, керек ақпарат пен орынды кеңес беріп, жол көрсететін, немесе бейтарап «ақылға салу кеңесі» бола алатын адамдармен таныстырыңыз

- Егер олардың зерттеуі Голливудтік фильм болса, қандай ат берер еді деп сұраңыз
- Келешекте олардың уақыты және ресурстары жеткілікті болған жағдайда қандай зерттеу жұмысын жасағысы келетінін сұраңыз
- Оларға «Осыны істеп көр» айдарындағы [«Дейін және кейін»](#) немесе [«Бір айнымалы шаманы өзгерт»](#) секілді жаттығуларды үйретіңіз
- Олардың зерттеу аңдатпасының, есебінің, мақала немесе тарауының шимай жазбаларын оқып, сын айтып, жазыңыз.
- Конференцияда немесе семинарда жасаған презентациясына пікір білдіріп, жауап беріңіз
- Бірге жазу үшін (сөйлесу үшін емес) жүйелі түрде кездесіп отыратын жазуға арналған топ құрыңыз
- Әркім өзінің бастапқы немесе екінші реттегі дереккөздерін оқу үшін (жазу немесе сөйлесу үшін емес) жүйелі түрде жиналып отыратын оқуға арналған топ құрыңыз
- Әркім өз дереккөздері туралы жазып, сол жазбаны реттеу үшін жүйелі түрде кездесіп отыратын жазбахат тобын құрыңыз
- [«Әрі қарай оқу»](#) тобын құрыңыз
- Қатысушылары өз зерттеулерінің бір бөлігін басқаларға көрсетіп, сол жерде ауызша немесе жазбаша түрде кері байланыс ала алатын зерттеу воркшобын ұйымдастырыңыз
- Айтқан сыныңыз ашық, шыншыл әрі конструктивті болсын.
- Тек өзіңізге ыңғайлы және білігіңізге сай көмек көрсетіңіз
- Оларға өз идеялары және тәжірибесін сізбен бөліскені үшін алғыс білдіріңіз.